

ΠΡΟΣ

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Πειραιώς 132 ,
118 54 Αθήνα

Email: elecodes-market@rae.gr

Αθήνα, 3.11.2021

Δημόσια Διαβούλευση της ΡΑΕ αναφορικά με την Εισήγηση του ΑΔΜΗΕ για την Τροποποίηση του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης και τη Μεθοδολογία Φορτίου Αναφοράς για τη συμμετοχή των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενων Μονάδων ΑΠΕ και των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενου Φορτίου στην Αγορά Εξισορρόπησης

Αξιότιμες κυρίες/ Αξιότιμοι κύριοι,

Με την παρούσα επιστολή θα θέλαμε να διατυπώσουμε τις θέσεις μας σχετικά με την υπό διαβούλευση εισήγηση του ΑΔΜΗΕ για την Τροποποίηση του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης και τη Μεθοδολογία Φορτίου Αναφοράς για τη συμμετοχή των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενων Μονάδων ΑΠΕ και των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενου Φορτίου στην Αγορά Εξισορρόπησης.

Εισαγωγικά, αναφέρουμε ότι η εξασφάλιση της πλήρους και ισότιμης συμμετοχής των Μονάδων ΑΠΕ και των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενου Φορτίου στην Αγορά Εξισορρόπησης αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς την ενεργειακή μετάβαση της χώρας. Θα αυξήσει τη ρευστότητα και την ανταγωνιστικότητα στην Αγορά Εξισορρόπησης, καθώς και θα διευρύνει τις επιλογές που έχει στη διάθεσή του ο Διαχειριστής του Συστήματος, ενισχύοντας έτσι την ασφάλεια του ηλεκτρικού συστήματος της χώρας και την αποτελεσματική λειτουργία της αγοράς.

Παρακάτω εντοπίζουμε τέσσερα βασικά σημεία στις εισηγήσεις του ΑΔΜΗΕ τα οποία πιστεύουμε πως χρήζουν βελτίωσης:

- 1. Έναρξη συμμετοχής των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενων Μονάδων ΑΠΕ και των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενου Φορτίου στην αγορά αυτόματης Εφεδρείας Αποκατάστασης Συχνότητας και στην αγορά Ισχύος Εξισορρόπησης Εφεδρείας Διατήρησης Συχνότητας**

Θεωρούμε ότι η εισήγηση του Διαχειριστή αναφορικά με την έναρξη της συμμετοχής των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενου Φορτίου και των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενων Μονάδων ΑΠΕ στην αγορά αυτόματης Εφεδρείας Αποκατάστασης Συχνότητας (αυτόματη ΕΑΣ) και στην αγορά Ισχύος Εξισορρόπησης Εφεδρείας Διατήρησης Συχνότητας (ΕΔΣ) από

την 1^η Μαρτίου 2025 θα καθυστερούσε την ενίσχυση του ανταγωνισμού στην Αγορά Εξισορρόπησης, στερώνοντας σημαντικά οφέλη για τους καταναλωτές. Σημειώνουμε πως η εισήγηση αυτή του Διαχειριστή αφενός στερείται πλήρως αιτιολόγησης και αφετέρου βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/943, ο οποίος στο Άρθρο 6 προβλέπει ότι:

«1. Οι αγορές εξισορρόπησης, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών προεπιλογής, οργανώνονται κατά τρόπο ώστε:

α) να διασφαλίζεται η πραγματική αποφυγή διακρίσεων μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά, λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών τεχνικών αναγκών του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας και των διαφόρων τεχνικών δυνατοτήτων σε σχέση με τις πηγές ηλεκτροπαραγωγής, την αποθήκευση ενέργειας και την απόκριση ζήτησης·

β) να διασφαλίζονται ένας διαφανής και τεχνολογικά ουδέτερος ορισμός περι υπηρεσιών και η διαφανής, βασισμένη στην αγορά, λήψη υπηρεσιών·

γ) να διασφαλίζεται η άνευ διακρίσεων πρόσβαση όλων των συμμετεχόντων στην αγορά, είτε μεμονωμένα είτε μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης για ηλεκτρική ενέργεια παραγόμενη από μεταβλητές ανανεώσιμες πηγές, απόκριση ζήτησης και αποθήκευση ενέργειας».

Προσβλέπουμε στη σύμπτυξη του προτεινόμενου χρονοδιαγράμματος, με τον ΑΔΜΗΕ να προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες ώστε οι αγορές αυτές να είναι πλήρως προσβάσιμες από τα Χαρτοφυλάκια Κατανεμόμενου Φορτίου και τα Χαρτοφυλάκια Κατανεμόμενων Μονάδων ΑΠΕ χωρίς πρόσθετη αναβολή πέραν του Μαρτίου 2022.

2. Διαχωρισμός Χαρτοφυλακίων

Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή συμμετοχή Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενων Μονάδων ΑΠΕ και Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενου Φορτίου είναι η δυνατότητα συσώρευσης σταθμών που διαφέρουν μεταξύ τους (ως προς την τεχνολογία, τα τεχνικά χαρακτηριστικά, την ισχύ, και τη γεωγραφική τους θέση) σε ένα κοινό Χαρτοφυλάκιο. Η ανάπτυξη ενιαίων Χαρτοφυλακίων που απαρτίζονται από διαφοροποιημένους τεχνολογικά και γεωγραφικά σταθμούς συμβάλλει στη μείωση του κόστους εκπροσώπησης ανά μονάδα ΑΠΕ ή Κατανεμόμενο Φορτίο και επιτρέπει σημαντικές συνέργειες μεταξύ των διαφορετικών τεχνολογιών, καθώς αυτές αλληλοσυμπληρώνονται, εξασφαλίζοντας έτσι πιο ποιοτικές και ανταγωνιστικές υπηρεσίες εξισορρόπησης. Η δυνατότητα αυτή ωφελεί όχι μόνο τους ΦΟΣΕ που εκπροσωπούν τα Χαρτοφυλάκια και τους σταθμούς που τα απαρτίζουν, αλλά και το ίδιο το Σύστημα και κατ' επέκταση τους καταναλωτές.

Διαπιστώνουμε πως οι υπό διαβούλευση εισηγήσεις του Διαχειριστή κινούνται στην αντίθετη κατεύθυνση, προβλέποντας περαιτέρω διάσπαση των Χαρτοφυλακίων με βάση την τεχνολογία, την ισχύ, και σε κάποιες περιπτώσεις ακόμα και τη γεωγραφική περιοχή (βλ. πρόταση για δυνατότητα θέσπισης «κόκκινων περιοχών»). Υπογραμμίζουμε ότι μια

τέτοια προσέγγιση θα δυσχέρανε τη συμμετοχή των ΑΠΕ, της Απόκρισης της Ζήτησης, της Αποθήκευσης, και άλλων νέων τεχνολογιών στην Αγορά Εξισορρόπησης.

Ευρύτερα, η διαμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου ξεχωριστά για κάθε τεχνολογία δημιουργεί ρυθμιστικά κενά καθώς και ζητήματα ίσης μεταχείρισης και ανταγωνισμού μεταξύ των τεχνολογιών/Παρόχων Υπηρεσιών Εξισορρόπησης. Για παράδειγμα, δεν είναι ξεκάθαρος ο λόγος για τον οποίο οι σταθμοί μερικής συμπαραγωγής (ισχύος <35MW) δεν δύνανται να συμμετέχουν στην Αγορά Εξισορρόπησης ως μέρος Χαρτοφυλακίου ενός ΦΟΣΕ, αλλά κάτι τέτοιο είναι εφικτό για σταθμούς συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης. Παρόμοια κενά ίσως να προκύπτουν και σε άλλες περιπτώσεις, όπως σε αυτήν όπου ένας σταθμός παραγωγής ενέργειας από βιοαέριο, χρησιμοποιεί φυσικό αέριο ως καύσιμο για να προσφέρει υπηρεσίες εξισορρόπησης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στις ευρωπαϊκές αγορές ηλεκτρισμού με σημαντική ανάπτυξη και συμμετοχή σωρευτικών Χαρτοφυλακίων, οι τεχνολογίες δε διαχωρίζονται σε ξεχωριστά Χαρτοφυλάκια, με εξαίρεση την Απόκριση της Ζήτησης, όπου αυτή συμμετέχει στην αγορά και εκκαθαρίζεται διαφορετικά από τις υπόλοιπες τεχνολογίες. Τονίζουμε ότι και σε αυτό το σημείο η εισήγηση του ΑΔΜΗΕ στερείται πλήρως αιτιολόγησης, καθώς παρατίθενται μόνον γενικόλογες αναφορές «στον σχεδιασμό που εφαρμόζουν άλλοι Διαχειριστές» χωρίς να αναφέρονται ποιοί, ούτε οι ειδικότερες συνθήκες του Ελληνικού Συστήματος που επιβάλλουν τη μία επιλογή έναντι της άλλης, ιδίως μάλιστα όταν η προτεινόμενη επιλογή αυξάνει το κόστος του Συστήματος. Επιπλέον, η επιλογή σχεδίασης των Κανονισμών με Χαρτοφυλάκια σωρευτικής εκπροσώπησης διασπόμενα ανά τεχνολογία, ζώνη του Συστήματος και άλλα κριτήρια, απορρίφθηκε κατόπιν διαβούλευσης κατά την έγκριση των ισχυόντων Κανονισμών και δεν είναι εύλογο να επαναπροτείνεται από τον Διαχειριστή μέσα σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα άνευ αιτιολόγησης.

Συμπερασματικά, υπογραμμίζουμε την ανάγκη να μη διασπώνται τα Χαρτοφυλάκια ανά τεχνολογία, ισχύ και γεωγραφική περιοχή (με την προϋπόθεση ότι βρίσκονται στην ίδια Ζώνη Προσφορών) προκειμένου το Σύστημα να λειτουργεί κατά τον οικονομικότερο τρόπο. Σε αυτή την κατεύθυνση, θεωρούμε αναγκαία τη μετάβαση σε καθεστώς συμμετοχής και κατανομής ανά Χαρτοφυλάκιο (self-scheduling, portfolio-based bidding). Έτσι, θα διαμορφωθεί ένα πιο δυναμικό και ευέλικτο περιβάλλον για την υποστήριξη της συμμετοχής νέων τεχνολογιών, ενώ το ρυθμιστικό πλαίσιο και η ευρύτερη λειτουργία της αγοράς δεν θα περιορίζονται από τις εκάστοτε τεχνικές αδυναμίες του συστήματος προγραμματισμού και κατανομής του ΑΔΜΗΕ. Μέχρι τη μετάβαση σε καθεστώς συμμετοχής και κατανομής ανά Χαρτοφυλάκιο, όπου εντοπίζονται περιορισμοί στο σύστημα προγραμματισμού και κατανομής του Διαχειριστή, αυτοί πρέπει να αντιμετωπίζονται άμεσα, ώστε να μην να εγείρουν εμπόδια στην βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς και στην οικονομικότητα του Συστήματος μέσω της εισόδου νέων παρόχων υπηρεσιών στην αγορά.

3. Επανάληψη διαδικασίας Δοκιμών Προεπιλογής

Σε σχέση με την εισήγηση του Διαχειριστή για εκ νέου καταβολή 50% του τέλους εγγραφής στο Μητρώο Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ έπειτα από αλλαγή που επηρεάζει τα τεχνικά

χαρακτηριστικά του Χαρτοφυλακίου η οποία επιφέρει επανάληψη της διαδικασίας προεπιλογής, σημειώνουμε ότι κάτι τέτοιο θα αποτελούσε εμπόδιο στην ανάπτυξη των Χαρτοφυλακίων. Το σχετικό κόστος θα ήταν σημαντικό για ένα Χαρτοφυλάκιο με πολλούς σταθμούς, δυσχεραίνοντας κυρίως την εκπροσώπηση των μικρότερων σε ισχύ σταθμών. Προτείνουμε, μέχρι να αναπτυχθεί η συμμετοχή των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενων Μονάδων ΑΠΕ και των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενου Φορτίου στην Αγορά Εξισορρόπησης, το ύψος του νέου τέλους που θα πρέπει να καταβάλλεται για την επανάληψη της διαδικασίας προεπιλογής να υπολογίζεται με βάση το αντικειμενικό κόστος, και σε κάθε περίπτωση να περιοριστεί σε ποσοστό 0%-15% επί του αρχικού ποσού.

Επίσης, η εισήγηση του Διαχειριστή δεν είναι σαφής ως προς το ποιες αλλαγές στα τεχνικά χαρακτηριστικά ενός Χαρτοφυλακίου και σε ποιο βαθμό (%) οδηγούν στη διεξαγωγή νέων δοκιμών προεπιλογής. Στην ακραία περίπτωση, θα μπορούσε να θεωρηθεί πως κάθε φορά που ένας σταθμός εντάσσεται σε νέο Χαρτοφυλάκιο ή αλλάζει Χαρτοφυλάκιο θα πρέπει να επιλαμβάνεται η διαδικασία προεπιλογής. Κάτι τέτοιο θα αύξανε το κόστος εκπροσώπησης σημαντικά, ενώ θα περιόριζε τον ανταγωνισμό μεταξύ των ΦΟΣΕ, αφού θα δυσκόλευε την αλλαγή εκπροσώπου.

Θεωρούμε χρήσιμο να οριστούν ποιες αλλαγές στα τεχνικά χαρακτηριστικά και σε τι βαθμό απαιτούν την επανάληψη δοκιμών προεπιλογής. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Κανονισμός προβλέπει πως, όποτε το κρίνει σκόπιμο, ο Διαχειριστής μπορεί να στείλει δοκιμαστικές εντολές για να ελέγξει τη δυνατότητα ενός Χαρτοφυλακίου να ανταποκριθεί στις τεχνικές προδιαγραφές που έχει υποβάλλει, θεωρούμε πως η επανάληψη της διαδικασίας προεπιλογής πρέπει να προβλέπεται μόνο σε συγκεκριμένες, προκαθορισμένες, εξαιρετικές περιπτώσεις.

4. Συμμετοχή Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενων Μονάδων ΑΠΕ και των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενου Φορτίου στις ευρωπαϊκές πλατφόρμες MARI (mFRR) και PICASSO (aFRR)

Στα πλαίσια της ενοποίησης των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, και κατ' εφαρμογή του Κανονισμού Εξισορρόπησης (ΕΕ) 2017/2195, θεωρούμε αυτονόητη τη δυνατότητα συμμετοχής των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενων Μονάδων ΑΠΕ και των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενου Φορτίου στις ευρωπαϊκές πλατφόρμες ανταλλαγής ενέργειας εξισορρόπησης.

Εν προκειμένω, θεωρούμε ως απόλυτα επιβεβλημένη τη δυνατότητα ανταλλαγής ενέργειας εξισορρόπησης από εφεδρείες αποκατάστασης συχνότητας με χειροκίνητη ενεργοποίηση (μέσω της πλατφόρμας MARI), καθώς και ενέργειας εξισορρόπησης από εφεδρείες αποκατάστασης συχνότητας με αυτόματη ενεργοποίηση (μέσω της πλατφόρμας PICASSO) με τις συζευγμένες αγορές της Ιταλίας και Βουλγαρίας.

Ως εκ τούτου, μας αιφνιδίασε η απουσία προτάσεων στην εισήγηση του Διαχειριστή αναφορικά με τη συμμετοχή των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενων Μονάδων ΑΠΕ και των Χαρτοφυλακίων Κατανεμόμενου Φορτίου στις ευρωπαϊκές πλατφόρμες MARI (mFRR) και PICASSO (aFRR).

Η συμμετοχή της χώρας μας στις εν λόγω πλατφόρμες θα ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της αγοράς εξισορρόπησης, ενώ παράλληλα θα συμβάλει στη λειτουργική ασφάλεια και την προώθηση του υγιούς ανταγωνισμού προς όφελος του τελικού καταναλωτή. Ταυτόχρονα, εκτιμούμε ότι η ανάγκη για πλουραλισμό επιλογών στις αγορές εξισορρόπησης και εφεδρειών καθίσταται ως μείζονος σημασίας, εξαιτίας τόσο της διαρκώς αναπτυσσόμενης διείσδυσης ΑΠΕ, όσο και της διασποράς αυτών, οι οποίες με τη σειρά τους δημιουργούν μια συνεχώς αυξανόμενη ανάγκη για παροχή εφεδρειών, προς διασφάλιση της ευστάθειας των συνδεδεμένων ενεργειακών δικτύων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, θα θέλαμε να εκφράσουμε την αντίθεσή μας στο ενδεχόμενο της μετάθεσης της συμμετοχής της χώρας μας στις πλατφόρμες MARI και PICASSO για τον Ιούλιο 2024. Τέτοιες καθυστερήσεις, ιδιαίτερα τη στιγμή που το κόστος εξισορρόπησης παραμένει σταθερά υψηλότερο σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, προκαλούν σύγχυση στην αγορά και αποτελούν τροχοπέδη στην ολοκλήρωσή της.

Παραμένουμε στη διάθεση της Αρχής σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση/επεξήγηση και υποστήριξη των θέσεων μας.

Με εκτίμηση,

Ηρόδοτος Αντωνόπουλος

Πρόεδρος ΕΣΕΠΗΕ